

Kafli 2 - Upplýsingin og ný vísindi

Spurningar úr efni bls. 33-42.

1. Hver var grundvallarhugmynd upplýsingarinnar?
2. Hvað er fólgið í raunhyggju eða reynsluhyggju?
3. Hvað er efahyggja?
4. Orð Ara fróða Þorgilssonar frá því á 12. öld „*hafa skal það er sannara reynist..*“ eru um margt einkennandi fyrir reynsluhyggju. Útskýrið?
5. Í dæminu um Upplýsinguna á bls. 34-35 er vitnað til hugmynda Johns Locke um meðfæddar hugmyndir og skynjun. Hverjar eru hugmyndir hans?
6. Hver er kjarni hinnar vísindalegu aðferðar?
7. Hver er munurinn á kenningu og tilgátu?
8. Hvað er átt við með að kenning eða tilgáta sé óvísindaleg?
9. Hvað er fólgið í löghyggju og nauðhyggju?
10. Hvað felur smættarhyggja í sér?
11. Ástæður skiptast í orsakir og tilefni. Hver er munurinn á orsökum og tilefnum?
12. Hver er munurinn á frumbreytu og fylgibreytu?
13. Hvað er fylgni, og af hverju er fylgni annað en orsök?
14. Hvað er pósitífismi (raunspeki) og hvernig tengist sú stefna hinni vísindalegu aðferð?

15. Hvers vegna er lögð áhersla á hlutlægni í aðferðafræði pósitífmans?
16. Hvers vegna leggur pósitífminn áherslu á að það þurfi að sannreyna útskýringar með rannsókn eða tilraun?
17. Á hvaða fjórum staðhæfingum grundvallast pósitífminn?
18. Hvað eru meginlegar aðferðir?
19. Hvað er makró-félagsfræði?
20. Hver er grundvallarmunurinn á náttúruvísindum og hugvísindum samkvæmt þeim Wilhelm Dilthey og Max Weber?
21. Fyrirbærafræði leggur áherslu á huglægni og þá sérstaklega hinn samhuglæga veruleika. Hvað felst í þessu?
22. Félagsleg sköpunarhyggja leggur áherslu á að veruleikinn sé háður skilgreiningu og túlkun. Hvernig má rökstyðja þetta í tengslum við afbrot og tísku?
23. Hverjar eru fjórar helstu forsendur andpósitífisma (fyrirbærafræði og túlkunarfélagsfræði)?
24. Hvað er míkro-félagsfræði?
25. Hvað fela eigindlegar aðferðir í sér?
26. Hvaða rök eru fyrir því að félagsfræði sé vísindi?
27. Hvers vegna heldur fólk oft að félagsfræði sé ekki „alvöru“ vísindi?
28. (Hópverkefni) Þið eigið að gera drög að félagsfræðilegri rannsókn. Hvað ætlið þið að rannsaka (viðfangsefni)? Hvað ræður því hvort rannsókn ykkar verður eigindleg eða meginleg? Að hverju þarf að huga ef hún er eigindleg? Að hverju þarf hins vegar að huga ef hún er meginleg? Skoðið viðaukann aftast í bókinni (bls. 333-336) til að átta ykkur á samhengi gagna og kenninga. (Á þessu

stigi er rannsókn ykkar á frumstigi, hún kann að breytast eftir því sem þið lesið meira um kenningar og sjónarhorn.)